

**РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВЛАДА**

Е

ПРИЈЕДЛОГ

ЗАКОН О ХЕМИКАЛИЈАМА

Бања Лука, октобар 2017. године

ЗАКОН О ХЕМИКАЛИЈАМА

ГЛАВА I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет Закона

Члан 1.

Овим законом уређује се класификација, обиљежавање и паковање хемикалија; безбједносно-технички лист; обављање дјелатности са хемикалијама; Интегрални инвентар хемикалија; ограничења и забране хемикалија; услови за увоз и извоз хемикалија; стављање детерџента на тржиште; интегрисано управљање хемикалијама; надзор и друга питања од значаја за безбједно управљање хемикалијама у Републици Српској (у даљем тексту: Република).

Начела

Члан 2.

(1) Овај закон заснива се на начелу предострожности и на начелу безбједности, односно да произвођач, увозник или даљи корисник треба да обезбиједи да се супстанце које производе, стављају на тржиште или користе немају штетно дејство на здравље људи и животну средину.

(2) Овим законом остварују се претпоставке за спровођење Глобално хармонизованог система класификације и обиљежавања хемикалија Уједињених нација, Ротердамске конвенције о процедури давања сагласности на основу претходног обавјештења за одређене опасне хемикалије и пестициде у међународној трговини (у даљем тексту: Ротердамска конвенција) и других међународних споразума и иницијатива којима је циљ безбједно управљање хемикалијама.

Родно значење

Члан 3.

Изрази који имају родно значење, а који се користе у овом закону и прописима који се доносе на основу овог закона, обухватају на једнак начин мушки и женски род, без обзира на то да ли се користе у мушком или женском роду.

Општи изузеци од примјене

Члан 4.

(1) Одредбе овог закона не примјењују се на:

- 1) радиоактивне хемикалије,
- 2) хемикалије које се налазе под надзором царине које су привремено ускладиштене у царинском складишту или слободним зонама ради поновног извоза, или су у транзиту, под условом да се не врши њихова прерада или обрада,

3) неизоловане међупроизводе и

4) превоз опасних материја.

(2) Отпад како је дефинисан и уређен прописима о управљању отпадом не сматра се супстанцом, смјешом или производом у смислу овог закона.

(3) Изузетно, одредбе овог закона се не примјењују на хемикалије када је то неопходно у сврху одбране Републике.

Посебни изузеци од примјене

Члан 5.

(1) Одредбе овог закона које се односе на класификацију, обиљежавање и паковање хемикалија не примјењују се на сљедеће хемикалије:

1) хемикалије које се користе за научно истраживање и развој и које се не стављају на тржиште, уколико се користе под контролисаним условима у којима је смањена изложеност, и

2) хемикалије које се у финалном облику стављају на тржиште као:

1. лијекови и медицинска средства која се користе у хуманој и ветеринарској медицини,

2. козметички производи,

3. храна и храна за животиње, адитиви за храну и храну за животиње, ароме и додаци за храну за животиње.

(2) Одредбе овог закона које се односе на безбједносно-технички лист не примјењују се на смјеше у готовом облику, а под тим се подразумијевају:

1) лијекови и медицинска средства која се користе у хуманој и ветеринарској медицини,

2) козметички производи,

3) храна и храна за животиње, адитиви за храну и храну за животиње, ароме и додаци за храну за животиње.

(3) Одредбе овог закона које се односе на упис хемикалија у Инвентар хемикалија не примјењују се на супстанце које се у финалном облику стављају на тржиште као:

1) биоциди,

2) средства за заштиту биља,

3) лијекови и медицинска средства која се користе у хуманој и ветеринарској медицини,

4) козметички производи,

5) храна и храна за животиње, адитиви за храну и храну за животиње, ароме и додаци за храну за животиње.

(4) Одредбе овог закона које се односе на увоз и извоз хемикалија не примјењују се на:

1) опојне дроге и психотропне супстанце, као и њихове прекурсоре,

2) хемијско оружје и прекурсоре за хемијско оружје,

3) храну и храну за животиње, адитиве за храну и храну за животиње,

4) генетски модификоване организме,

5) лијекове и медицинска средства која се користе у хуманој и ветеринарској медицини,

6) хемикалије које се користе за научно истраживање и развој у количини која неће утицати штетно на здравље људи и животну средину, а која не прелази 10 kg на годишњем нивоу.

Значење појмова Члан 6.

Поједини изрази употријебљени у овом закону имају следеће значење:

- 1) хемикалија означава супстанцу и смјешу која садржи супстанцу,
- 2) супстанца означава хемијски елемент и његова једињења у природном стању или добијена у производном процесу, укључујући адитиве потребне за очување стабилности и нечистоће које произлазе из примијењеног процеса, а искључујући растварач који се може издвојити без утицаја на стабилност супстанце или промјену њеног састава,
- 3) смјеша означава мјешавину или раствор двију или више супстанци,
- 4) производ означава предмет којем је током производње дат одређени облик, површина или дизајн који одређују његову функцију више него његов хемијски састав,
- 5) опасна хемикалија означава хемикалију која је класификована у најмање једну од класа опасности,
- 6) руковање означава производњу, прераду, паковање, складиштење, стављање на тржиште, транспорт, продају и употребу хемикалија или било коју другу активност при којој се користе хемикалије,
- 7) употреба означава обраду, формулисање, потрошњу, складиштење, чување, прераду, пуњење у посуде, пренос из једне посуде у другу, мијешање, производњу производа или било коју другу употребу,
- 8) производња означава производњу или екстракцију супстанце у природном облику,
- 9) произвођач означава свако физичко или правно лице са сједиштем у Републици које производи супстанцу, а који своју дјелатност обавља у складу са прописима којима се уређује област регистрације пословних субјеката и регистрације самосталних предузетника,
- 10) увоз означава физички унос на територију Републике,
- 11) увозник означава свако физичко или правно лице са сједиштем у Републици које је одговорно за увоз хемикалије, а који своју дјелатност обавља у складу са прописима којима се уређује област регистрације пословних субјеката и регистрације самосталних предузетника,
- 12) стављање на тржиште означава снабдијевање или чињење доступним хемикалије трећем лицу на територији Републике, било уз накнаду или без накнаде, при чему се и увоз сматра стављањем на тржиште,
- 13) даљи корисник означава свако физичко или правно лице, као и лице које обавља предузетничку дјелатност, са сједиштем у Републици, осим произвођача или увозника, које користи супстанцу саму или садржану у смјеши у индустријске или професионалне свхре, укључујући и лице које врши поновни увоз, при чему се дистрибутер и потрошач не сматрају даљим корисником,
- 14) дистрибутер означава свако физичко или правно лице са сједиштем у Републици, укључујући и продавца на мало, које складишти и ставља на тржиште хемикалије,
- 15) актери у ланцу снабдијевања су сви произвођачи и увозници и даљи корисници у ланцу снабдијевања,
- 16) снабдјевач хемикалије означава произвођача, увозника, даљег корисника или дистрибутера који ставља хемикалију на тржиште,
- 17) снабдјевач производа означава сваког произвођача или увозника производа, дистрибутера или другог актера у ланцу снабдијевања који ставља производ на тржиште,

18) прималац супстанце или смјеше означава даљег корисника или дистрибутера којем се испоручује супстанца или смјеша,

19) научно истраживање и развој означава свако научно експериментисање, анализирање или истраживање хемикалија које се спроводи под контролисаним условима у обиму мањем од једне тоне годишње,

20) истраживање и развој производа и процеса означава сваки научни развој који се односи на развој производа или даљи развој супстанце, саме, у смјешама или у производима, у сврху чега се користе пилот-постројења или пробне производње за развој производног процеса и испитивање области примјене супстанце,

21) сценарио изложености означава скуп услова, укључујући оперативне услове и мјере управљања ризиком, који описују како се супстанца производи или употребљава за вријеме свог животног циклуса и како произвођач или увозник контролишу, или препоручују даљим корисницима како да контролишу изложеност људи и животне средине. Сценарио изложености може покривати специфичан процес или употребу, или више процеса или употреба, зависно од случаја,

22) ограничење означава сваки услов за забрану производње, употребе или стављања на тржиште,

23) хемијски назив према IUPAC номенклатури јесте назив хемикалије идентификован у номенклатури Међународне уније за чисту и примјену хемију (енгл. International Union of Pure and Applied Chemistry – IUPAC),

24) глобално хармонизовани систем (енгл. Globally Harmonised System, у даљем тексту: GHS систем) означава глобално хармонизовани систем Уједињених нација за класификацију и обиљежавање хемикалија,

25) поступак претходног обавјештења је поступак према којем се хемикалије које су забрањене или строго ограничене у држави извозници, смију извозити само ако се о томе претходно обавијести држава увозница;

26) поступак давања сагласности на основу претходног обавјештења (енгл. Prior Informed Consent, у даљем тексту: PIC) је поступак према којем се хемикалије које су забрањене или строго ограничене у држави извозници, смију извозити само ако се о томе претходно обавијести држава увозница и она да сагласност за увоз предметне хемикалије,

27) детерцент означава супстанцу или смјешу која садржи сапуне, односно друге сурфактанте и користи се за прање и чишћење. У детерценте спадају и помоћне смјеше за прање (претпрање, испирање или избјељивање одјеће и кућног текстила), омекшивачи рубља, смјеше за друга чишћења и слично,

28) сурфактант означава било коју органску супстанцу или смјешу која се користи у детерцентима, а која има површински активна својства, и која садржи једну или више хидрофилних и хидрофобних група које су способне да смање површински напон воде формирајући раширен или адсорбујући монослој на додиру вода-ваздух и створе емулзију односно микроемулзију, односно мицеле, као и да се адсорбују на додиру вода – чврста површина,

29) примарна биоразградљивост јесте структурна промјена, односно трансформација сурфактанта под дејством микроорганизама чиме се губи његова површински активна способност због разградње његове структуре,

30) потпуна аеробна биоразградљивост јесте такав ниво биоразградљивости да се сурфактант уз помоћ микроорганизама у присуству кисеоника потпуно разгради на угљен-диоксид, воду и минералне соли (минерализација),

31) прање означава чишћење веша, текстила, посуђа и осталих тврдох површина,

32) чишћење означава процес којим се непожељне насlage уклањају са подлоге или из подлоге и преводе у стање раствора или дисперзије.

ГЛАВА II

КЛАСИФИКАЦИЈА, ОБИЉЕЖАВАЊЕ И ПАКОВАЊЕ ХЕМИКАЛИЈА

Класификација, обиљежавање и паковање

Члан 7.

(1) Произвођач и увозник који ставља хемикалију на тржиште дужан је да изврши класификацију, обиљежавање и паковање у складу са овим законом и прописима донесеним на основу њега.

(2) Поступак класификације, обиљежавања и паковања хемикалија врши се у складу са GHS системом на начин на који је тај систем примијењен у Европској унији (у даљем тексту: ЕУ).

Поступак класификације

Члан 8.

(1) На основу процјене опасности хемикалије и на основу утврђених критеријума врши се класификација хемикалије у одређене класе опасности према њиховим физичким својствима, својствима која утичу на здравље људи, као и својствима која утичу на животну средину.

(2) Министар здравља и социјалне заштите (у даљем тексту: министар) доноси Правилник о класификацији, обиљежавању и паковању хемикалија.

(3) Правилник из става 2. овог члана обухвата утврђивање класа опасности, техничких критеријума за класификацију хемикалија, поступак класификације, обиљежавања, паковања и оглашавања хемикалија.

Списак класификованих супстанци

Члан 9.

(1) Списак класификованих супстанци садржи усаглашену класификацију и обиљежавање за одређене опасне супстанце.

(2) За супстанцу која је наведена у Списку класификованих супстанци није потребно спроводити поступак класификације за класе опасности које су обухваћене тим списком.

(3) Изузетно од става 2. овог члана, ако супстанца наведена у Списку класификованих супстанци спада у неку од класа опасности које нису обухваћене тим списком, потребно је спровести поступак класификације у складу са овим законом.

(4) Ако се супстанца не налази на Списку класификованих супстанци, класификација те супстанце врши се на основу:

- 1) анализе постојећих података о својствима те супстанце,
- 2) резултата нових испитивања њених својстава и упоређивања тих података,
- 3) резултата са утврђеним критеријумима за класификацију хемикалије у одређене класе опасности.

(5) Министар доноси Списак класификованих супстанци који је усклађен са Усаглашеном класификацијом и обиљежавањем за одређене опасне супстанце у ЕУ.

(6) Списак класификованих супстанци објављује се у „Службеном гласнику Републике Српске“.

Методe испитивања

Члан 10.

(1) Нова испитивања хемикалија у поступку класификације хемикалије врше се по прописаним методама за испитивање физичких и хемијских својстава хемикалија, методама испитивања својстава хемикалија која утичу на живот и здравље људи и методама испитивања својстава хемикалија која утичу на животну средину.

(2) Токсиколошка и екотоксиколошка испитивања спроводе се у лабораторијама које примјењују принципе добре лабораторијске праксе.

(3) Министар доноси Правилник о методама испитивања хемикалија.

Добра лабораторијска пракса

Члан 11.

(1) Добра лабораторијска пракса (у даљем тексту: ДЛП) означава систем квалитета који се односи на организационе поступке и услове под којима се испитивања у вези са здрављем људи и животне средине планирају, обављају, надгледају, биљеже, архивирају и приказују.

(2) Министар доноси Правилник о принципима добре лабораторијске праксе.

(3) Министар доноси Правилник о надзору и провјери принципа добре лабораторијске праксе.

Обиљежавање

Члан 12.

(1) Произвођач и увозник опасних хемикалија дужан је да обезбиједи обиљежавање опасности и паковање хемикалије на начин прописан овим законом и прописима донесеним на основу овог закона.

(2) На обиљежавање хемикалија примјењују се и одредбе прописа којима се уређује заштита потрошача.

(3) Обиљежавање на паковању мора бити на једном од језика који је у службеној употреби у Републици.

Оглашавање

Члан 13.

Свако оглашавање хемикалије која је класификована као опасна мора да укаже на одговарајућу класу или категорију опасности.

Чување података о класификацији и обиљежавању

Члан 14.

(1) Снабдјевач хемикалије дужан је да прикупља и чува све податке о опасним хемикалијама који се односе на класификацију и обиљежавање, као и друге податке који су му потребни у сврху спровођења одредаба овог закона најмање десет година након посљедње производње или стављања на тржиште и употребе хемикалије.

(2) На захтјев Министарства здравља и социјалне заштите (у даљем тексту: Министарство) снабдјевач је дужан доставити податке из става 1. овог члана.

(3) Ако је снабдјевач хемикалије престао са радом или је своје послове или дио својих послова уступио трећем лицу, обавеза чувања и достављања података преноси се на то лице.

ГЛАВА III БЕЗБЈЕДНОСНО-ТЕХНИЧКИ ЛИСТ

Безбједносно-технички лист

Члан 15.

(1) Снабдјевач хемикалије дужан је да достави примаоцу хемикалије безбједносно-технички лист (енгл. safety data sheet), (у даљем тексту: БТЛ) израђен у складу са овим законом и прописима донесеним на основу овог закона.

(2) БТЛ се доставља у случајевима:

1) ако хемикалија испуњава критеријуме за класификацију као опасна у складу са овим законом, или

2) ако је супстанца перзистентна, биоакумулативна и токсична (у даљем тексту: ПБТ) или веома перзистентна и веома биоакумулативна (у даљем тексту: вПвБ), или

3) ако је супстанца уврштена у списак супстанци које су кандидати за укључивање на Списак посебно забрињавајућих супстанци из члана 35. став 3. овог закона из разлога различитих од оних који су наведени у т. 1) и 2) овог става.

(3) Ако је израђен извјештај о безбједности хемикалије, информације наведене у БТЛ треба да одговарају информацијама из тог извјештаја, а сценарио изложености треба да буде наведен у прилогу БТЛ.

(4) Снабдјевач је дужан на захтјев примаоца обезбиједити примаоцу БТЛ за смјешу када она није класификована као опасна, ако садржи:

1) најмање једну супстанцу класификовану као опасну по људско здравље и животну средину у концентрацији која је већа или једнака од 1% по маси смјеше која није у гасовитом стању, односно која је већа или једнака од 0,2% по запремини смјеше која је у гасовитом стању, или

2) најмање једну супстанцу која је класификована као карциногена категорије 2 или токсична по репродукцију категорије 1А, 1Б и 2, сензибилизатор коже категорије 1, сензибилизатор респираторних органа категорије 1, или има ефекте на лактацију или преко лактације, или испуњава критеријуме за идентификацију као ПБТ или вПвБ, или је уврштена у списак супстанци које су кандидати за укључивање на Списак посебно забрињавајућих супстанци из члана 35. став 3. овог закона из разлога различитих од оних који су наведени у тачки 1) овог става, у концентрацији која је већа или једнака од 0,1% по маси смјеше која није у гасовитом стању, или

3) супстанцу за коју су прописане максимално дозвољене концентрације у радној средини у Републици.

(5) Министар доноси Правилник о критеријумима за идентификацију супстанци као ПБТ или вПвБ.

Достављање БТЛ

Члан 16.

(1) Када је за опасну хемикалију или смјешу које се нуде или продају у општој употреби пружено довољно информација како би корисници могли предузети потребне мјере за заштиту здравља људи и животне средине, БТЛ се не мора доставити, осим ако то затражи даљи корисник или дистрибутер.

(2) БТЛ се доставља на једном од језика који је у службеној употреби у Републици.

(3) Изузетно од става 2. овог члана, БТЛ може бити написан на неком од страних језика уколико се хемикалија ставља на тржиште у количини мањој од 50 kg на годишњем нивоу за лабораторијску употребу, под условом да је БТЛ израђен у складу са овим законом и под условом да су основне информације о хемикалији наведене на једном од језика који је у службеној употреби у Републици.

(4) БТЛ се доставља без накнаде, у писаној или у електронској форми приликом прве испоруке хемикалије.

(5) Послодавац је дужан да радницима обезбиједи БТЛ за хемикалију којом рукују или којој могу бити изложени током рада, те да обезбиједи мјере које произлазе из његовог садржаја.

Измјене и допуне БТЛ

Члан 17.

(1) Снабјевач који је у обавези да изради БТЛ дужан је да без одлагања врши измјене и допуне садржаја БТЛ у складу са новим сазнањима о хемикалији, а нарочито сазнањима која могу утицати на мјере за управљање ризиком, односно новим информацијама о опасностима од хемикалије, као и прописаним ограничењем или забраном производње, стављања на тржиште или употребе хемикалије.

(2) Измијењен и допуњен БТЛ снабјевач је дужан доставити сваком дистрибутеру или даљем кориснику у ланцу снабдијевања којем је хемикалија испоручена у претходних 12 мјесеци.

(3) Измијењен и допуњен БТЛ мора да садржи напомену „ревидиран“ и датум када су извршене измјене, односно допуне.

(4) Министар доноси Правилник о садржају безбједносно-техничког листа.

Алтернативни хемијски назив супстанце

Члан 18.

Алтернативни хемијски назив може да се употреби у БТЛ или приликом обиљежавања на амбалажи опасне супстанце садржане у смјешу само уколико је тај назив одобрила Европска агенција за хемикалије.

Извјештај о безбједности хемикалије

Члан 19.

(1) Извјештај о безбједности хемикалије је документ о процјени безбједности хемикалије и мјерама за смањење и контролу ризика.

(2) Ради сачињавања извјештаја о безбједности хемикалије, врши се процјена безбједности хемикалије.

(3) На основу процјене безбједности хемикалије утврђују се мјере за смањење и контролу ризика који представља супстанца.

Процјена безбједности хемикалије **Члан 20.**

(1) Процјена безбједности хемикалије подразумијева процјену опасности супстанце по људе и животну средину и процјену да ли супстанца испуњава критеријуме за идентификацију као ПБТ или ВПВБ.

(2) У складу са утврђеним степеном опасности приликом процјене опасности, врши се и процјена изложености људи и животне средине тој супстанци и карактеризација ризика за супстанцу.

(3) Министар доноси Правилник о начину процјене безбједности хемикалије и садржају извјештаја о безбједности хемикалије.

ГЛАВА IV **ОБАВЉАЊЕ ДЈЕЛАТНОСТИ СА ХЕМИКАЛИЈАМА**

Производња **Члан 21.**

Лице које се бави производњом хемикалија дужно је да обезбиједи одговарајуће услове у погледу простора, кадра и опреме да би такву дјелатност обављало без штетног утицаја на здравље људи и животну средину и у складу са посебним прописима.

Складиштење **Члан 22.**

(1) Лице које рукује хемикалијом обавезно је да складишти хемикалију тако да хемикалија не угрожава здравље људи или животну средину.

(2) Лице које рукује хемикалијом дужно је да сакупља, складишти и безбједно одлаже остатке хемикалија или амбалажу од тих хемикалија у складу са прописима којима се уређује област управљања отпадом.

Малопродаја **Члан 23.**

Опасна хемикалија која се ставља на тржиште као производ намијењен широкој потрошњи може да се продаје у малопродајним објектима у којима су обезбијеђени посебни услови за промет и складиштење тих хемикалија.

Услови за обављање дјелатности **Члан 24.**

(1) Производња хемикалије, те њено складиштење у сврху производње хемикалија или продаје на велико, није дозвољено у стамбеним објектима.

(2) Министар доноси Правилник о условима за обављање дјелатности са хемикалијама.

Савјетник за хемикалије

Члан 25.

- (1) Произвођач и увозник хемикалије дужан је да именује лице које је задужено за правилно управљање хемикалијама (у даљем тексту: савјетник за хемикалије).
- (2) Савјетник за хемикалије има завршен први циклус високог образовања са 180 ECTS бодова и додатну едукацију о хемикалијама којима управља.
- (3) Савјетник за хемикалије код произвођача и увозника може бити у сталном радном односу или повремено ангажован, у зависности од врсте и обима посла.
- (4) Савјетник је дужан да пружи препоруке о правилном управљању хемикалијама сваком примаоцу супстанце и смјеше у ланцу снабдијевања.
- (5) Министар доноси Правилник о програму додатне едукације за савјетника за хемикалије.

Заштита на раду

Члан 26.

- (1) Послодавац је дужан да обезбиједи примјену превентивних мјера за безбједан и здрав рад при излагању хемијским материјама, карциногенима или мутагенима, поштовање граничних вриједности изложености хемикалијама и биолошких граничних вриједности, те да оспособи раднике за безбједан и здрав рад.
- (2) Министар надлежан за послове рада доноси Правилник о превентивним мјерама за безбједан и здрав рад при излагању хемијским материјама.
- (3) Министар надлежан за послове рада доноси Правилник о превентивним мјерама за безбједан и здрав рад при излагању карциногенима или мутагенима.

Евиденције о хемикалијама

Члан 27.

- (1) Произвођач и увозник хемикалија обавезан је да води евиденције о хемикалијама.
- (2) Извјештај о производњи и стављању на тржиште хемикалија на годишњем нивоу, произвођач и увозник дужни су доставити Министарству најкасније до 31. јануара текуће године за претходну годину.
- (3) Министар доноси Правилник о садржају евиденција о хемикалијама и начину годишњег извјештавања.

Упис у Регистар произвођача и увозника хемикалија

Члан 28.

- (1) Произвођач и увозник хемикалија дужан је да своју дјелатност, прије почетка производње и увоза, пријави Министарству, при чему одговара за тачност, потпуност и истинитост података поднесених у пријави Министарству.
- (2) На основу поднесене пријаве дјелатности из става 1. овог члана, Министарство врши упис у Регистар произвођача и увозника хемикалија (у даљем тексту: Регистар).
- (3) О извршеном упису у Регистар издаје се увјерење.
- (4) За упис у Регистар произвођач и увозник плаћа накнаду.

(5) Министарство води Регистар у електронској форми, а извод из Регистра се објављује на интернет страници Министарства.

(6) Министар доноси Правилник о Регистру произвођача и увозника хемикалија.

(7) Правилником из става 6. овог члана прописује се садржај пријаве, начин уписа и издавање увјерења о упису произвођача и увозника у Регистар и садржај Регистра.

ГЛАВА V ИНТЕГРАЛНИ ИНВЕНТАР ХЕМИКАЛИЈА

Интегрални инвентар хемикалија Члан 29.

(1) Интегрални инвентар хемикалија које се налазе на тржишту Републике води Министарство, а састоји се од Инвентара хемикалија, Инвентара биоцида и података о средствима за заштиту биља.

(2) Податке за Инвентар хемикалија обезбјеђује произвођач и увозник хемикалија на основу одредаба овог закона које се односе на Инвентар хемикалија.

(3) Податке за Инвентар биоцида обезбјеђује произвођач и увозник биоцида на основу закона којим се уређују биоциди.

(4) Податке о средствима за заштиту биља доставља орган надлежан за стављање на тржиште средстава за заштиту биља на основу закона којим се уређују средства за заштиту биља.

(5) Интегрални инвентар хемикалија води се као електронска база података.

(6) Министар доноси Правилник о Интегралном инвентару хемикалија.

(7) Правилником из става 6. овог члана прописује се садржај и начин вођења Интегралног инвентара хемикалија, те начин достављања податка за потребе вођења овог инвентара.

Инвентар хемикалија Члан 30.

(1) Произвођач или увозник хемикалије која се производи или увози у Републику у количини изнад прописане доње границе на годишњем нивоу, дужан је да ту хемикалију упише у Инвентар хемикалија који води Министарство.

(2) Министар доноси Правилник о Инвентару хемикалија.

(3) Правилником из става 2. овог члана прописује се начин уписа хемикалије у Инвентар хемикалија, начин вођења Инвентара хемикалија, доња граница за увоз или производњу хемикалије изнад које се хемикалија уписује у Инвентар хемикалија, хемикалије које се не уписују у Инвентар хемикалија, као и производи за које је обавезан упис у Инвентар хемикалија.

Упис у Инвентар хемикалија Члан 31.

(1) Произвођач или увозник хемикалије или производа дужан је да прије производње или увоза поднесе захтјев Министарству за упис хемикалије у Инвентар хемикалија.

(2) У сврху уписа у Инвентар хемикалија, у зависности од опасности које представљају, хемикалије подлијежу пријави, регистрацији или ауторизацији.

(3) Министарство врши провјеру потпуности пријаве хемикалије у року од 60 дана од дана подношења потпуне пријаве, на основу чега издаје потврду о упису у Инвентар хемикалија.

(4) Министарство врши провјеру потпуности захтјева за регистрацију или ауторизацију хемикалије, те на основу оцјене достављених доказа, доноси рјешење о упису хемикалије у Инвентар хемикалија у року од 90 дана од дана подношења потпуног захтјева.

(5) Рјешење из става 4. овог члана је коначно и против тог рјешења се може покренути управни спор код надлежног суда.

(6) Произвођач или увозник хемикалије или производа одговоран је за тачност, потпуност и истинитост података достављених у поступку уписа у Инвентар хемикалија.

(7) За упис у Инвентар хемикалија према процедури пријаве, регистрације или ауторизације, произвођач и увозник плаћа накнаду.

Сагласност иностраног произвођача, односно снабдјевача хемикалије **Члан 32.**

(1) Увозник хемикалије у поступку уписа хемикалије у Инвентар хемикалија дужан је обезбиједити сагласност иностраног произвођача, односно снабдјевача хемикалије за упис те хемикалије у Инвентар хемикалија.

(2) Повјерљиве податке који су потребни за упис хемикалије у Инвентар хемикалија страни произвођач, односно снабдјевач хемикалије може да достави директно Министарству или преко увозника.

Слободно стављање хемикалија на тржиште **Члан 33.**

Стављање на тржиште хемикалије која је уписана у Инвентар хемикалија је слободно, осим ако се хемикалија налази на посебном режиму увоза и у том случају је потребно прибавити дозволу у складу са посебним прописима.

ГЛАВА VI **ОГРАНИЧЕЊА И ЗАБРАНЕ ХЕМИКАЛИЈА**

Ограничења и забране хемикалија **Члан 34.**

(1) За хемикалије које представљају неприхватљив ризик по здравље људи и животну средину прописују се ограничења и забране производње, стављања на тржиште и употребе (у даљем тексту: ограничења и забране).

(2) Ограничења и забране односе се на забрањене, односно дозвољене начине употребе хемикалије и дефинишу друге услове који се односе на производњу, стављање на тржиште и употребу супстанце, као и смјеше и производа који садрже ту супстанцу.

(3) Министар доноси Правилник о ограничењима и забранама хемикалија.

Списак посебно забрињавајућих супстанци

Члан 35.

(1) Ради обезбјеђења контроле ризика од посебно забрињавајућих супстанци и обезбјеђења замјене тих супстанци одговарајућим безбједнијим алтернативама, министар доноси Списак посебно забрињавајућих супстанци.

(2) Списак посебно забрињавајућих супстанци објављује се у „Службеном гласнику Републике Српске“.

(3) Министарство објављује на интернет страници и списак супстанци које су кандидати за укључивање у Списак посебно забрињавајућих супстанци (у даљем тексту: Кандидатски списак).

(4) Спискови из ст. 1. и 3. овог члана редовно се ажурирају.

Упис посебно забрињавајуће супстанце у Инвентар хемикалија

Члан 36.

Приликом уписа посебно забрињавајуће супстанце у Инвентар хемикалија, произвођач или увозник дужан је да обезбиједи податке о начину употребе супстанце, о могућим алтернативним супстанцама и технологијама, њиховим опасностима и ризицима за здравље људи и животну средину, те податке о техничкој и социоекономској оправданости замјене супстанце мање опасном.

Информације о безбједној употреби производа

Члан 37.

(1) Снабдјевач производа који садржи посебно забрињавајућу супстанцу или супстанцу са Кандидатског списка у концентрацији већој од 0,1% дужан је да сваком другом дистрибутеру или даљем кориснику у ланцу снабдијевања достави информације довољне за безбједну употребу тог производа, а најмање назив те супстанце.

(2) Снабдјевач производа из става 1. овог члана дужан је да без накнаде, на захтјев потрошача, достави информације из става 1. овог члана.

ГЛАВА VII

УСЛОВИ ЗА УВОЗ И ИЗВОЗ ХЕМИКАЛИЈА

Поступак претходног обавјештења, односно РС поступак

Члан 38.

(1) За увоз и извоз одређене супстанце за коју је утврђено ограничење или забрана производње, стављања на тржиште и употребе, као и одређене смјеше и производа који садрже ту супстанцу, спроводи се поступак претходног обавјештења, односно РС поступак у складу са Ротердамском конвенцијом.

(2) За спровођење поступка претходног обавјештења, односно РС поступка извозник хемикалије подноси захтјев Министарству.

(3) О спроведеним поступцима из става 2. овог члана Министарство издаје потврду, односно сагласност подносиоцу захтјева.

(4) За спровођење поступака из става 2. овог члана подносилац захтјева плаћа накнаду.

(5) Министар доноси Правилник о условима за увоз и извоз хемикалија.

Спровођење Ротердамске конвенције Члан 39.

Спровођење поступака из члана 38. овог закона, те спровођење потребних процедура приликом увоза хемикалија за које је прописан поступак претходног обавјештења, односно PIC поступак врши се у сарадњи са именованим тијелом Босне и Херцеговине за спровођење Ротердамске конвенције у Босни и Херцеговини.

ГЛАВА VIII СТАВЉАЊЕ ДЕТЕРЦЕНТА НА ТРЖИШТЕ

Стављање детерцента на тржиште Члан 40.

(1) Детерцент се може ставити на тржиште ако сурфактант садржан у том детерценту испуњава критеријуме потпуне аеробне биоразградљивости и ако друге хемикалије садржане у детерценту испуњавају услове прописане овим законом.

(2) Стављање на тржиште детерцента који садржи сурфактант који не испуњава услове из става 1. овог члана може да се одобри за индустријску и институционалну употребу, под условом да сурфактант који је садржан у том детерценту испуњава критеријуме примарне биоразградљивости и друге прописане услове.

Упис детерцента у Инвентар хемикалија Члан 41.

(1) Произвођач или увозник који ставља детерцент на тржиште дужан је да изврши његов упис у Инвентар хемикалија у складу са чланом 31. овог закона.

(2) Када се у Инвентар хемикалија уписује детерцент за индустријску и институционалну употребу из члана 40. став 2, подносилац захтјева доставља и технички досије о сурфактанту.

(3) Министарство, у поступку из става 2. овог члана, разматра технички досије о сурфактанту и одлучује о упису детерцента у Инвентар хемикалија и одобравању за индустријску и институционалну употребу у складу са поступком из члана 31. овог закона.

Обиљежавање детерцента и листа података о саставу детерцента Члан 42.

(1) Поред обавеза које се односе на класификацију, паковање и обиљежавање у складу са овим законом, произвођач и увозник који ставља детерцент на тржиште обавезан је да детерцент обиљежи и у складу са посебним захтјевима о обиљежавању детерцената.

(2) Произвођач и увозник који ставља на тржиште детерцент који је намијењен општој употреби дужан је да изради листу података о саставу детерцента и да ту листу овјери од стране одговорног лица.

(3) Министар доноси Правилник о детерцентима, којим се уређују услови за стављање детерцената на тржиште.

ГЛАВА IX ИНТЕГРИСАНО УПРАВЉАЊЕ ХЕМИКАЛИЈАМА

Заједничко радно тијело Члан 43.

(1) Влада Републике Српске (у даљем тексту: Влада) именује Заједничко радно тијело за интегрисано управљање хемикалијама (у даљем тексту: Заједничко радно тијело) да би се обезбиједило безбједно управљање хемикалијама и утврдила стратегија у овој области.

(2) У Заједничко радно тијело именују се представници министарстава надлежних за питања здравства, пољопривреде, шумарства и водопривреде, животне средине, рада, унутрашњих послова, индустрије, енергетике и рударства, трговине, и представници Института за јавно здравство Републике Српске, а при именовању тијела потребно је водити рачуна и о равноправној заступљености оба пола.

(3) За потребе Заједничког радног тијела Министарство врши стручне и административно-техничке послове.

Стратегија хемијске безбједности Републике Српске Члан 44.

(1) Народна скупштина Републике Српске, на приједлог Владе, доноси Стратегију хемијске безбједности Републике Српске, у циљу ефикасног и транспарентног спровођења политике на пољу безбједног управљања хемикалијама, заштите здравља грађана и заштите животне средине.

(2) Стратегија хемијске безбједности Републике Српске ствара претпоставке за адекватно управљање хемикалијама у свим фазама животног циклуса – од производње до одлагања, чиме се доприноси одрживом развоју Републике, те се остварују принципи Стратешког приступа међународном управљању хемикалијама (енгл. Strategic Approach to International Chemicals Management – SAICM).

Правно лице надлежно за контролу тровања Члан 45.

(1) Министарство доставља податке из Интегралног инвентара хемикалија правном лицу надлежном за контролу тровања ради спровођења превентивних мјера и мјера лијечења, нарочито у хитним случајевима.

(2) У хитним случајевима, правно лице надлежно за контролу тровања податке о хемикалији може да затражи и од лица које је ставило хемикалију на тржиште.

(3) Податке из ст. 1. и 2. овог члана правно лице надлежно за контролу тровања може да користи само у циљу утврђеном у ставу 1. овог члана и у друге сврхе се не могу користити.

(4) Податке о спровођењу превентивних мјера и мјера лијечења, правно лице надлежно за контролу тровања доставља здравственим установама које врше збрињавање отрованих особа.

(5) Правно лице надлежно за контролу тровања дужно је да води евиденцију о тровањима хемикалијама, која се доставља Министарству на његов захтјев.

ГЛАВА X ПОСЕБНЕ ОДРЕДБЕ

Подаци који су обавезно доступни јавности Члан 46.

(1) Министарство обезбјеђује да одговарајући подаци добијени у поступку уписа хемикалије у Инвентар хемикалија буду доступни јавности.

(2) Подаци који су обавезно доступни јавности односе се нарочито на:

- 1) хемијски назив према IUPAC номенклатури за опасну супстанцу и опасну супстанцу садржану у смјеси или производу,
- 2) трговачки назив хемикалије,
- 3) класификацију и обиљежавање хемикалије,
- 4) податке о физичким и хемијским својствима хемикалије,
- 5) резултате токсиколошких и екотоксиколошких испитивања,
- 6) податке о изведеном нивоу изложености без ефекта (енгл. Derived no-effect level – DNEL) и предвиђеној концентрацији без ефекта (енгл. Predicted no-effect concentration – PNEC),
- 7) упутство за безбједно руковање и
- 8) аналитичке методе за идентификацију опасне супстанце у случају њеног испуштања у животну средину и за одређивање директне изложености људи.

Подаци који не смију бити доступни јавности Члан 47.

(1) Министарство као пословну тајну чува податке који не смију бити доступни јавности у сврху заштите комерцијалних интереса власника података, а то су:

- 1) подаци о тачном саставу смјеше,
- 2) прецизни подаци о намјени и начину примјене супстанце,
- 3) прецизни подаци о количинама хемикалије која је произведена или стављена на тржиште и
- 4) однос између произвођача или увозника и њихових дистрибутера и даљих корисника.

(2) Министар наредбом у хитним случајевима, у циљу заштите здравља људи и животне средине, може учинити јавно доступним податке из става 1. овог члана.

Додатни захтјеви за означавањем повјерљивости одређених података Члан 48.

(1) Поред података из члана 47. овог закона који нису доступни јавности, лице које доставља податке у складу са овим законом може тражити означавање и других података као повјерљивих, уз достављање образложења да би јавно објављивање тих података проузроковало комерцијалну штету власнику података.

(2) Министар у сврху заштите јавног здравља процјењује оправданост захтјева за означавање одређеним степеном повјерљивости података из става 1. овог члана и доноси рјешење о одобравању захтјева.

(3) Рјешење из става 2. овог члана је коначно и против тог рјешења може се покренути управни спор код надлежног суда.

(4) За процјену оправданости захтјева из става 2. овог члана плаћа се накнада.

Утврђивање накнада у поступку са хемикалијама
Члан 49.

Министар уз сагласност Владе доноси правилник о висини накнада које се односе на хемикалије из чл. 28, 31, 38. и 48. овог закона, које су приход буџета Републике Српске.

ГЛАВА XI
НАДЗОР

Надзор над примјеном закона
Члан 50.

(1) Управни надзор над спровођењем овог закона и прописа донесених на основу њега врши Министарство.

(2) Надзор над примјеном овог закона и прописа донесених на основу њега врши Републичка управа за инспекцијске послове путем здравствене инспекције.

(3) Инспекцијски надзор над примјеном овог закона и прописа донесених на основу њега, а који се односе на малопродају или употребу хемикалија, поред надзора из става 2. овог члана, врши и здравствени инспектор у саставу органа јединице локалне самоуправе.

(4) Инспекцијски надзор над примјеном прописа о заштити на раду који су донесени на основу овог закона врши Републичка управа за инспекцијске послове путем инспекције рада.

Права и дужности инспектора
Члан 51.

У обављању инспекцијског надзора овлаштени инспектор има право и дужност да:

1) забрани производњу, стављање на тржиште и употребу хемикалија, те, по потреби, нареди да се оне униште, ако утврди да услед њиховог дјеловања могу настати штетне посљедице по здравље људи или на животну средину,

2) забрани производњу и стављање на тржиште хемикалија лицу које није уписано у Регистар,

3) забрани стављање на тржиште и употребу хемикалија које нису уписане у Инвентар хемикалија,

4) забрани стављање на тржиште и употребу хемикалија чија класификација, обиљежавање и паковање нису у складу са овим законом,

5) наложи уклањање недостатака у вези са производњом, стављањем на тржиште или употребом хемикалија ако такви недостаци представљају опасност за живот и здравље људи или опасност по животну средину,

6) наложи предузимање мјера за које је овлаштен овим законом и другим прописима и

7) наложи да се у одређеном року отклоне недостаци и неправилности утврђени инспекцијским прегледом.

Обавеза омогућавања надзора
Члан. 52.

Правна лица, као и лица која обављају предузетничку дјелатност, обавезна су да омогуће инспектору обављање надзора, да доставе потребну документацију у сврху спровођења надзора, да ставе на располагање потребну количину узорака ради утврђивања усклађености садржаја хемикалије или производа са условима прописаним овим законом и прописима донесеним на основу њега, те да пруже потребне друге податке и обавјештења.

Обавеза извјештавања Министарства о извршеним инспекцијама
Члан 53.

Ради праћења стања на тржишту и предузимања адекватних мјера из области управљања хемикалијама, здравствена инспекција је обавезна да доставља Министарству извјештаје о налазима и резултатима извршених инспекција у области хемикалија, те да размјењује информације у складу са прописом којим се уређују инспекције.

ГЛАВА XII
КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Прекршаји снабдјевача хемикалија и производа
Члан 54.

(1) Новчаном казном од 5.000 КМ до 50.000 КМ казниће се за прекршај снабдјевач хемикалија и производа ако:

- 1) оглашава хемикалију супротно одредбама овог закона и одредбама прописа донесених на основу њега (члан 13),
- 2) не чува податке који се односе на класификацију и обиљежавање хемикалија на начин и у року који је прописан овим законом (члан 14. став 1),
- 3) не достави примаоцу хемикалије БТЛ израђен у складу са овим законом и прописима донесеним на основу њега (члан 15. став 1),
- 4) не достави БТЛ на једном од језика који је у службеној употреби у Републици (члан 16. став 2),
- 5) не обезбиједи БТЛ радницима за хемикалију којом рукују или којој могу бити изложени током рада (члан 16. став 5),
- 6) не изврши измјене и допуне БТЛ-а у складу са новим сазнањима (члан 17. став 1),
- 7) не достави измијењен и допуњен БТЛ сваком дистрибутеру или даљем кориснику у ланцу снабдијевања (члан 17. став 2),
- 8) не наведе напомену „ревидиран“ и датум када су извршене измјене, односно допуне у измијењеном и допуњеном БТЛ-у (члан 17. став 3),
- 9) не складишти хемикалију у складу са овим законом и прописима донесеним на основу њега (члан 22),
- 10) врши малопродају опасне хемикалије у малопродајним објектима у којима нису обезбијеђени посебни услови за промет и складиштење хемикалија (члан 23),

11) производи, ставља на тржиште или употребљава хемикалију за коју је прописано ограничење или забрана супротно условима дефинисаним у том ограничењу или забрани (члан 34. став 1),

12) стави на тржиште посебно забрињавајућу супстанцу која се налази на Списку посебно забрињавајућих супстанци, супротно одредбама овог закона (члан 35),

13) не поднесе Министарству захтјев за спровођење поступка претходног обавјештења, односно РС поступка за хемикалију за коју је овај поступак прописан у складу са овим законом и прописима донесеним на основу њега (члан 38. став 2),

14) производи или ставља на тржиште детергент који садржи сурфактант који не испуњава услове биоразградљивости прописане овим законом и прописима донесеним на основу њега (члан 40),

15) не достави податке о хемикалији у хитним случајевима када је то затражило правно лице надлежно за контролу тровања (члан 45. став 2).

(2) За прекршај из става 1. овог члана казниће се предузетник новчаном казном од 1.500 КМ до 15.000 КМ.

(3) За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице снабдјевача новчаном казном од 1.000 КМ до 10.000 КМ.

(4) За прекршај из става 1. овог члана снабдјевачу се може, уз изречену новчану казну, изрећи и заштитна мјера забране вршења одређене дјелатности, у трајању до шест мјесеци.

Прекршаји произвођача и увозника хемикалије

Члан 55.

(1) Новчаном казном од 5.000 КМ до 50.000 КМ казниће се за прекршај произвођач или увозник хемикалије ако:

1) производи или ставља на тржиште опасну хемикалију која није класификована, обиљежена и пакована у складу са овим законом и прописима донесеним на основу њега (члан 7. став 1),

2) не обезбједи обиљежавање опасности и паковање хемикалија у складу са овим законом и прописима донесеним на основу њега (члан 12),

3) производи хемикалију у неодговарајућим условима који доводе до штетног утицаја на здравље људи и животну средину (члан 21),

4) не именује савјетника за хемикалије (члан 25. став 1),

5) не води евиденције о хемикалијама у складу са овим законом и прописима донесеним на основу њега (члан 27. став 1),

6) не достави Министарству извјештај о производњи и стављању на тржиште хемикалија на годишњем нивоу у складу са овим законом и прописима донесеним на основу њега (члан 27. став 2),

7) не достави Министарству пријаву о обављању дјелатности са хемикалијама ради уписа у Регистар (члан 28. став 1),

8) производи или ставља на тржиште хемикалију која није уписана у Инвентар хемикалија (члан 30. став 1),

9) не поднесе захтјев Министарству прије почињања производње или увоза за упис хемикалије у Инвентар хемикалија (члан 31. став 1),

10) не обезбједи податке о начину употребе супстанце, о могућим алтернативним супстанцама и технологијама, њиховим ризицима по здравље људи и животну средину, те податке о техничкој и социоекономској оправданости замјене супстанце мање опасном приликом уписа посебно забрињавајуће супстанце у Инвентар хемикалија (члан 36),

11) не достави информације довољне за безбједну употребу производа који садржи посебно забрињавајућу супстанцу или супстанцу са Кандидатског списка у концентрацији већој од 0,1%, а најмање назив те супстанце, сваком другом дистрибутеру или даљем кориснику у ланцу снабдијевања (члан 37),

12) производи или ставља на тржиште детерцент који није уписан у Инвентар хемикалија (члан 41. став 1),

13) не класификује, пакује и обиљежи детерцент у складу са овим законом и прописима донесеним на основу њега, те не обиљежи детерцент у складу са посебним захтјевима о обиљежавању детерцената (члан 42. став 1),

14) не изради листу података о саставу детерцента (члан 42. став 2).

(2) За прекршај из става 1. овог члана казниће се предузетник новчаном казном од 1.500 КМ до 15.000 КМ.

(3) За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице произвођача или увозника новчаном казном од 1.000 КМ до 10.000 КМ.

(4) За прекршај из става 1. овог члана произвођачу или увознику може се, уз изречену новчану казну, изрећи и заштитна мјера забране вршења одређене дјелатности у трајању до шест мјесеци.

ГЛАВА XIII ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Прелазни рокови Члан 56.

(1) Лица којима су до ступања на снагу овог закона издата рјешења о одобравању обављања дјелатности са хемикалијама сматраће се уписаним у Регистар.

(2) Хемикалије које су до ступања на снагу овог закона уписане у Инвентар хемикалија сматрају се уписаним у Инвентар хемикалија.

(3) Започети поступци који се односе на издавање рјешења о обављању дјелатности са хемикалијама, односно упис хемикалије у Инвентар хемикалија завршиће се у складу са законом који је важио у вријеме подношења захтјева.

Именовање Заједничког радног тијела Члан 57.

Влада ће у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона именовати Заједничко радно тијело у складу са чланом 43. овог закона.

Доношење подзаконских аката Члан 58.

(1) Министар ће у року од двије године од дана ступања на снагу овог закона донијети опште акте:

1) Правилник о класификацији, обиљежавању и паковању хемикалија (члан 8. став 2),

2) Списак класификованих супстанци (члан 9. став 5),

3) Правилник о методама испитивања хемикалија (члан 10. став 3),

4) Правилник о принципима добре лабораторијске праксе (члан 11. став 2),

- 5) Правилник о надзору и провјери принципа добре лабораторијске праксе (члан 11. став 3),
  - 6) Правилник о критеријумима за идентификацију супстанци као ПБТ или вПвБ (члан 15. став 5),
  - 7) Правилник о садржају безбједносно-техничког листа (члан 17. став 4),
  - 8) Правилник о начину процјене безбједности хемикалије и садржају извјештаја о безбједности хемикалије (члан 20. став 3),
  - 9) Правилник о условима за обављање дјелатности са хемикалијама (члан 24. став 2),
  - 10) Правилник о програму додатне едукације за савјетника за хемикалије (члан 25. став 5),
  - 11) Правилник о садржају евиденција о хемикалијама и начину годишњег извјештавања (члан 27. став 3),
  - 12) Правилник о Регистру произвођача и увозника хемикалија (члан 28. став 6),
  - 13) Правилник о Интегралном инвентару хемикалија (члан 29. став 6),
  - 14) Правилник о Инвентару хемикалија (члан 30. став 2),
  - 15) Правилник о ограничењима и забранама хемикалија (члан 34. став 3),
  - 16) Списак посебно забрињавајућих супстанци (члан 35. став 1),
  - 17) Правилник о условима за увоз и извоз хемикалија (члан 38. став 5),
  - 18) Правилник о детерцентима (члан 42. став 3) и
  - 19) Правилник о висини накнада које се односе на хемикалије (члан 49).
- (2) Министар надлежан за послове рада ће у року од двије године од дана ступања на снагу овог закона донијети:
- 1) Правилник о превентивним мјерама за безбједан и здрав рад при излагању хемијским материјама (члан 26. став 2) и
  - 2) Правилник о превентивним мјерама за безбједан и здрав рад при излагању карциногенима или мутагенима (члан 26. став 3).

Примјена других прописа **Члан 59.**

До доношења прописа из члана 58. овог закона примјењиваће се општи акти донесени на основу Закона о хемикалијама („Службени гласник Републике Српске“, број 25/09) уколико нису у супротности са овим законом.

**Престанак важења других прописа
Члан 60.**

Ступањем на снагу овог закона престаје да важи Закон о хемикалијама („Службени гласник Републике Српске“, број 25/09).

**Ступање на снагу
Члан 61.**

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске“.

Број:
Датум:

**ПРЕДСЈЕДНИК
НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ**

Недељко Чубриловић

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПРИЈЕДЛОГА ЗАКОНА О ХЕМИКАЛИЈАМА

I УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење Закона о хемикалијама садржан је у Амандману XXXII на члан 68. т. 12. и 13. Устава Републике Српске, према којем Република уређује здравство и заштиту животне средине.

II УСКЛАЂЕНОСТ СА УСТАВОМ, ПРАВНИМ СИСТЕМОМ И ПРАВИЛИМА НОРМАТИВНОПРАВНЕ ТЕХНИКЕ

Према Мишљењу Републичког секретаријата за законодавство број: 22.04-020-677/17 од 20. октобра 2017. године, уставни основ за доношење овог закона садржан је у Амандману XXXII на члан 68. т. 12. и 13. Устава Републике Српске, према којем Република, између осталог, уређује и обезбјеђује здравство и заштиту животне средине.

Републички секретаријат за законодавство дао је позитивно мишљење на Нацрт закона о хемикалијама број: 22.04-020-395/17 од 4. јула. 2017. године.

Народна скупштина Републике Српске је на Двадесет првој редовној сједници, одржаној 13. септембра 2017. године, усвојила Нацрт закона о хемикалијама. Разлике између текста Приједлога и Нацрта закона не односе се на суштинска законска рјешења јер су извршене само мање техничке корекције у циљу побољшања текста Закона. Разлике између Приједлога и Нацрта закона обрађивач је, у складу са чланом 41. став 2. Правила за израду закона и других прописа Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 24/14), навео у Образложењу Приједлога закона.

Републички секретаријат за законодавство, не упуштајући се у цјелисходност законских рјешења, обрађивачу закона скренуо је пажњу да, у складу са чланом 51. Правила питање услова за обављање послова савјетника за хемикалије у погледу одговарајуће области образовања законска материја, а не подзаконског акта, како је то у образложењу Приједлога закона навео обрађивач.

Будући да постоји уставни основ за доношење предметног закона, да је Закон усаглашен са правним системом Републике Српске мишљење Секретаријата за законодавство је да се Приједлог закона о хемикалијама може упутити даље на разматрање.

III УСКЛАЂЕНОСТ СА ПРАВНИМ ПОРЕТКОМ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

Према Мишљењу Министарства за економске односе и регионалну сарадњу број: 17.03-020-2323/17 од 10. октобра 2017. године, о усклађености Приједлога закона о хемикалијама са изворима права ЕУ, а након увида у прописе Европске уније и анализе одредаба Приједлога закона, овај закон је дјелимично усклађен са наведеним изворима права ЕУ, због чега у Изјави о усклађености стоји оцјена „дјелимично усклађен“.

Виши степен усклађености биће постигнут доношењем општих аката у складу са овим законом.

Закон о хемикалијама је усклађиван са сљедећим кључним прописима Европске уније:

- **Регулатива (ЕС) бр. 1907/2006** Европског парламента и Савјета од 18. децембра 2006. године о регистрацији, евалуацији, ауторизацији и рестрикцији хемикалија (REACH), и о успостављању Европске агенције за хемикалије,
- **Регулатива (ЕС) бр. 1272/2008** Европског парламента и Савјета од 16. децембра 2008. године о класификацији, обиљежавању и паковању супстанци и смјеша (CLP),
- **Регулатива (ЕУ) бр. 649/2012** Европског парламента и Савјета од 4. јула 2012. године о извозу и увозу опасних хемикалија (PIC),
- **Регулатива (ЕС) бр. 648/2004** Европског парламента и Савјета од 31. марта 2004. године о детерцентима,

Поред наведених прописа, приликом доношења подзаконских аката чије доношење је прописано овим закона биће вршено њихово усклађивање и са сљедећим актима:

- **Регулатива Савјета (ЕС) бр. 440/2008** од 30. маја 2008. године о методама испитивања у складу са Регулативом 1907/2006 Европског Парламента и Савјета о регистрацији, евалуацији, ауторизацији и рестрикцији хемикалија (REACH),
- **Регулатива (ЕС) бр. 850/2004** Европског парламента и Савјета од 29. априла 2004. године о дуготрајним органским загађивачима,
- **Директива 2004/42/ЕЗ** Европског парламента и Савјета од 21. априла 2004. године о ограничењима емисије испарљивих органских једињења због употребе органских растварача у одређеним бојама и лаковима и производа за репарацију производа,
- **Директива 2004/9/ЕС** Европског парламента и Савјета од 11. фебруара 2004. године о инспекцији и провјери добре лабораторијске праксе (ДЛП) и
- **Директива 2004/10/ЕС** Европског парламента и Савјета од 11. фебруара 2004. године о усклађивању закона, уредби и административних одредби које се односе на примјену принципа добре лабораторијске праксе и провјеру њихове примјене на испитивања хемијских супстанци.

IV РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Европска унија (у даљем тексту: ЕУ) је 2006. године покренула поступак доношења нових прописа у подручју безбједног управљања хемикалијама са примарним циљем заштите људског здравља и животне средине од штетних утицаја хемикалија. Додатни циљеви ових прописа су усклађивање прописа држава чланица у области хемикалија да би се успоставило јединствено тржиште ЕУ, те одржив развој којим би се подржао усклађени развој држава чланица ЕУ.

Регулатива (ЕС) бр. 1907/2006 Европског парламента и Савјета о регистрацији, евалуацији, ауторизацији и рестрикцији хемикалија (енгл. Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemicals – REACH) и Регулатива (ЕС) бр. 1272/2008 Европског парламента и Савјета о класификацији, обиљежавању и паковању (енгл. Classification, Labelling and Packaging – CLP) су кључне регулативе у овој области са којима је усклађиван Закон о хемикалијама, чиме са постиже остваривање главних циљева из области безбједног управљања хемикалијама.

Прихватањем Агенде 21 – УН конференције о животној средини и развоју (енгл. United Nations Conference on Environment and Development – UNCED), посебно поглавља 19, све земље свијета обавезале су се да ће ојачати националне капацитете за

безбједно управљање хемикалијама, а то се односи на: одговарајуће законодавство, прикупљање и праћење података, успостављање система безбједног управљања хемикалијама и стварање административног оквира за управљање хемикалијама.

Међународни форум за хемијску безбједност подстиче државе да израде националну стратегију, програме и акционе планове за хемијску безбједност, а то је потврђено на међународној конференцији о управљању хемикалијама (енгл. International Conference on Chemical Management – ICCM), на којој је усвојен Стратешки приступ међународном управљању хемикалијама (енгл. Strategic Approach to International Chemicals Management – SAICM). SAICM представља плански оквир за постизање једног од циљева Јоханезбуршке декларација о одрживом развоју да се до 2020. године хемикалије производе и користе на начин који нема штетне ефекте на животну средину и здравље људи (циљ 2020). Овај стратешки приступ обавезује државе да направе оцјену затеченог стања и израде националне програме безбједног управљања хемикалијама.

На самиту Уједињених нација одржаном 2016. године усвојена је Агенда одрживог развоја 2030 која обухвата 17 циљева одрживог развоја. Питања хемикалија су уврштена у одговарајуће циљеве одрживог развоја, што значи да је безбједно управљање хемикалијама препознато као стратешки циљ на глобалном нивоу.

Ни међународни документи, ни европски прописи не смију бити занемарени при уређивања области управљања хемикалијама.

Доношењем Закона о хемикалијама („Службени гласник Републике Српске“, број 25/09) у марту 2009. године, те низа подзаконских аката који су донесени на основу овог закона, Република Српска је обезбиједила максималан степен усклађености са наведеним прописима, у обиму који је примјењив на земљу која није чланица ЕУ. С обзиром на то да је овај закон донесен када су и у ЕУ кључни прописи из ове области били на почетку примјене, од ступања на снагу закона, кључни ЕУ прописи су више пута мијењани и допуњавани због чега се створила потреба и за измјенама Закона о хемикалијама.

Такође, имајући у виду седам година искуства у примјени важећег Закона у пракси, закључено је да је нека питања која нису заснована на прописима ЕУ потребно другачије нормирати да би се олакшала њихова примјена у пракси, како за лица на која се односе обавезе из закона, тако и за органе надлежне за његово спровођење.

Додатни проблем у спровођењу важећег Закона представљало је и неусклађено законодавство у Федерацији БиХ, а то је довело до проблема у функционисању заједничког тржишта, о чему се расправљало и на састанку Пододбора за унутрашње тржиште и конкуренцију, који је одржан у Бриселу прошле године 2016. године. Наиме, Републици Српској је замјерено да примјеном прописа о хемикалијама поставља баријере у слободној трговини за привредне субјекте из Федерације БиХ.

Међутим, област здравства је у подијељеној надлежности између ентитета, а у Федерацији и између Федерације БиХ и кантона, у складу са Уставом БиХ, Уставом Републике Српске и Уставом Федерације БиХ, Министарство цивилних послова БиХ, има координишућу улогу са нивоа Босне и Херцеговине, али нема овлаштења предлагања закона и регулисања области здравства, као такве. У складу са наведеним, нити један ниво власти у БиХ не може наметнути одређене мјере и рјешења другом нивоу власти, уколико је то супротно Уставима БиХ, Републике Српске и Федерације БиХ. Не постоји правни механизам да Влада Федерације БиХ, а посебно ресорна министарства у Влади Федерације БиХ, утичу на одлуке Владе Републике Српске и њених управних тијела, а поготово не у дијелу утицаја на једнаку примјену важећих прописа Републике Српске на све оне који се налазе на тржишту Републике Српске. Исти принцип, вриједи и обрнуто – такав утицај не би могла имати ни Влада Републике

Српске на одлуке Владе Федерације БиХ, из једноставног разлога јасних уставних овлашћења. Свако понашање супротно томе представљало би еклатантно кршење Устава БиХ, Устава Републике Српске и Устава Федерације БиХ, те низа других прописа којима се уређује рад влада, министарстава и инспекцијских управа у оба ентитета.

Подсјећамо и на прописе којима се уређују привредна друштва. Наиме, потребно је имати у виду одредбе Закона о привредним друштвима друштвима („Службени гласник Републике Српске“, бр. 127/08, 58/19, 100/11 и 67/13) и Закона о регистрацији пословних субјеката у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, бр. 67/13 и 15/16), у складу са којима привредна друштва регистрована на подручју Федерације БиХ имају могућност оснивања својих пословница и на територији другог ентитета, а то подразумева да таква пословница, без обзира на то у којој привредној грани је основана, у смислу правила рада, подлијеже важећим прописима Републике Српске донесеним у тој конкретној области. Наведено се односи и на привредна друштва у области промета хемикалија. То је начин којим се обезбјеђује примјена законодавства Републике Српске на цијелој територији Републике Српске на једнак начин, под условима који су идентични за све, како привреднике регистроване у Републици Српској, тако и привреднике регистроване у Федерацији БиХ. Потпуно идентичан принцип вриједи и у обрнутој ситуацији – на територији Федерације БиХ.

Уважавајући потребу да привредна друштва дијеле јединствено тржиште Босне и Херцеговине, потребно је тражити друге модалитете, ван овог закона, да се изнађу могућности и рјешења која би била мање ограничавајућа за пословање привредних субјеката у Републици Српској и Федерацији БиХ, а која би се једнако односила на све привредне гране, не само за област хемикалија.

Циљ Закона о хемикалијама је заштита здравља људи и животне средине од штетног утицаја хемикалија. Такође, овај закон не може утврђивати одредбе које би биле супротне другим прописима који су на снази у Републици Српској. Из наведеног произлази да таква питања превазилазе мандат Министарства здравља и социјалне заштите и сектора здравства уопште.

С обзиром на то да од 2015. године у Босни и Херцеговини редовно засједа Конференција за област здравства у Босни и Херцеговини (тијело чији су чланови Министарство здравља и социјалне заштите Републике Српске, Федерално министарство здравства, Одјел за здравство и остале услуге Брчко Дистрикта БиХ и Министарство цивилних послова), на састанку који је одржан у октобру 2015. године закључено је да је потребно да надлежни органи заједнички раде на усклађивању прописа у области хемикалија и биоцида, да би се обезбиједила њихова усаглашена примјена у цијелој БиХ. У складу са овим закључком, формирана је радна група чији су чланови представници органа надлежних за област хемикалија, а са циљем израде листе приоритета за усклађивање релевантног законодавства и израду приједлога нових прописа, у складу са уставним надлежностима.

У циљу адекватне евалуације постојећих прописа, те бољег разумијевања ЕУ прописа и обавеза које из њих произлазе, у току 2016. године је одржано пет ТАИЕХ експертских мисија у сарадњи са Шведском агенцијом за хемикалије (КЕМИ). Експертске мисије су организоване од стране Министарства цивилних послова на основу Закључка Конференције министара у области здравству у БиХ, а намијењене су службеницима који се баве хемикалијама у Министарству здравља и социјалне заштите Републике Српске, Федералног министарства здравства, Одјељења за здравство Брчко Дистрикта БиХ, као и надлежне инспекторе, а који се баве надзором над хемикалијама.

Кроз експертске мисије је представљен правни оквир и пракса ЕУ у управљању хемикалијама, али и обавезе за земље које нису чланице ЕУ. Поред тога, експерти су

дали коментаре и сугестије на постојећи Закон о хемикалијама и подзаконске акте, те препоруке за унапређење правног оквира за област управљања хемикалијама. У складу са наведеним препорукама, сачињен је нови текст Закона, који је усаглашен са Приједлогом закона о хемикалијама у Федерацији БиХ (изузев у домену прелазних и завршних одредаба). На овај начин израђен је закон којим су обухваћени основни принципи прописа ЕУ, стварајући јасан оквир за дату област, при чему се осигурава довољно проведбених прописа, којима ће степен усуглашености домаћих прописа са регулативом ЕУ постепено бити све већи и већи.

У складу са препорукама експерата, представници Министарства здравља и социјалне заштите Републике Српске и Федералног министарства здравства су у интензивној сарадњи извршили измјене постојећих закона, у складу са чим је формиран нацрт новог Закона о хемикалијама.

Од изузетног значаја за будућу примјену овог прописа је то што су припремљени текстови закона у Републици Српској и Федерацији БиХ веома конзистентни (идентична структура, број чланова), а то ће обезбиједити адекватно функционисање заједничког тржишта у БиХ.

Новим Законом о хемикалијама уређује се класификација, паковање и обиљежавање хемикалија; безбједносно-технички лист; обављање дјелатности са хемикалијама; Интегрални инвентар хемикалија; ограничења и забране хемикалија; услови за увоз и извоз хемикалија; стављање детерџента на тржиште; интегрисано управљање хемикалијама; надзор и друга питања од значаја за безбједно управљање хемикалијама у Републици Српској.

Новим законом уређују се иста питања која су уређена вежећим Законом о хемикалијама и у њему је задржана слична структура важећег Закона, те за његову примјену није потребно посебно прилагођавање пословања или постојећих процедура. С обзиром на то да обухват Закона у највећој мјери остаје исти, ни подзаконски акти који су на снази, а који су у већини случајева усклађивани са релевантним ЕУ прописима, неће подлијегати већим измјенама.

Суштина измјена се огледа у скраћивању текста Закона, тј. искључивању процедуралних питања из самог закона и њиховом пребацивању у подзаконске акте (нови закон има 61 члан, док је стари имао 112 чланова). На овај начин текст Закона је растерећен и једноставнији је за примјену, јасно упућује на обавезе и надлежности, те утврђује основе за доношење подзаконских аката којима ће се детаљно регулисати поједине цјелине.

Такође, вођено је рачуна да се из Закона о хемикалијама искључе питања која су предмет других закона и у надлежности су других министарстава (заштита на раду, заштита животне средине, противпожарна заштита, управљање отпадом и сл.). На овај начин избјегава се дуплирање сличних процедура које спроводе различита министарства (издавање различитих дозвола и рјешења), а то ће свакако представљати и растерећење за привреду и олакшати примјену закона.

Једна од кључних измјена огледа се у томе што Министарство здравља и социјалне заштите више неће утврђивати испуњеност услова за обављање дјелатности производње, промета и складиштења хемикалија а који се односе на адекватан простора, заштиту на раду, противпожарну заштиту, управљање отпадом и отпадним водама и слично. Сматрамо да су ова питања детаљно нормирана другим прописима, те да не треба да буду предмет овог закона, нити предмет контроле инспектора за хемикалије и биоциде, који дјелују у оквиру здравствене инспекције. Ова измјена је у складу са препоруком експерта. Умјесто те процедуре, прописана је процедура уписа у Регистар произвођача и увозника хемикалија, уз достављање основних података о правном субјекту и врсти дјелатности коју тај правни субјекат обавља. На овај начин се

фокус контроле пребацује са контроле правног субјекта на контролу хемикалија, а то и јесте суштина овог закона.

Такође, с обзиром на то да Закон о занатско-предузетничкој дјелатности („Службени гласник Републике Српске“, бр. 117/11, 121/12, 67/13 и 44/16) проширује обим дјелатности које могу да обављају предузетници, у овом закону је утврђена могућност обављања одређених дјелатности са хемикалијама од стране регистрованог предузетника.

Иако нови Закон доноси одређена растерећења за привреду и омогућава слободан промет хемикалија по извршавању основних обавеза, битно је напоменути да се наглашава њихова одговорност за адекватно управљање хемикалијама. Према основном начелу Закона, лица која производе, стављају хемикалије на тржиште или их користе дужна су да обезбиједи услове да оне не искажу штетан утицај на здравље људи и животну средину. То подразумијева трансфер одговорности са надлежних органа на привреднике, што је у складу са европском праксом.

V ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПРЕДЛОЖЕНИХ РЈЕШЕЊА

У Глави I Основне одредбе (чл. 1. до 6) утврђен је предмет овог закона, односно утврђено је да се овим законом уређује класификација, обиљежавање и паковање хемикалија; безбједносно-технички лист; обављање дјелатности са хемикалијама; Интегрални инвентар хемикалија; ограничења и забране хемикалија; услови за увоз и извоз хемикалија; стављање детерџената на тржиште; интегрисано управљање хемикалијама; надзор и друга питања од значаја за безбједно управљање хемикалијама Републици Српској (у даљем тексту: Република), (члан 1). Овај закон заснива се на начелу безбједности, односно да произвођач, увозник или даљи корисник треба да обезбиједи да се супстанце које производе, стављају на тржиште или користе немају штетно дејство на здравље људи и животну средину. Посебно треба истаћи да су одредбе овог закона засноване на начелу предострожности. Такође, овим законом остварују се претпоставке за спровођење Глобално хармонизованог система класификације и обиљежавања хемикалија Уједињених нација, Ротердамске конвенције о процедури давања сагласности на основу претходног обавјештења за одређене опасне хемикалије и пестициде у међународној трговини (у даљем тексту: Ротердамска конвенција) и других међународних споразума и иницијатива које имају за циљ безбједно управљање хемикалијама (члан 2).

Чланом 3. прописана је граматичка терминологија кориштења рода.

Чланом 4. дати су општи изузеци од примјене овог закона, док су чланом 5. утврђени посебни изузеци, а у складу са уредбама REACH, CLP и PIC.

Чланом 6. дефинисано је значење појединих појмова употријебљених у овом закону.

У Глави II Класификација, обиљежавање и паковање хемикалија (чл. 7 до 14) утврђено је да су произвођач или увозник, који ставља хемикалију на тржиште, дужни да ту хемикалију класификују, обиљеже и пакују у складу са овим законом и прописима донесеним на основу њега (члан 7).

Поступак класификације одређен је одредбама члана 8, док је Списак класификованих супстанци уређен чланом 9. Закона.

Овим поглављем обухваћене су и методе испитивања хемикалија, те добра лабораторијска пракса (чл. 10. и 11). Нова испитивања хемикалија у поступку класификације хемикалије врше се по прописаним методама. Подаци о токсиколошким и екотоксиколошким испитивањима добијају се у лабораторијама које примјењују принципе добре лабораторијске праксе.

Чланом 12. прописано је обиљежавање и паковање, те је сходно томе, произвођач и увозник опасних хемикалија дужан да обезбиједи обиљежавање опасности и паковање хемикалија на начин прописан овим законом и прописима донесеним на основу њега. На обиљежавање хемикалија, осим одредаба овог закона и прописа донесених на основу њега, примјењују се и одредбе прописа о заштити потрошача. Обиљежавање на паковању мора бити на једном од језика који је у службеној употреби у Републици Српској.

Такође, оглашавање хемикалије која је класификована као опасна мора да укаже на одговарајућу класу или категорију опасности (члан 13).

Одредба члана 14. односи се на податке о хемикалијама. Снабдјевач хемикалије дужан је да прикупља и чува све податке о опасним хемикалијама који се односе на класификацију и обиљежавање, као и друге податке који су му потребни у сврху спровођења одредаба овог закона најмање десет година након посљедње производње или стављања на тржиште и употребе хемикалије. На захтјев Министарства снабдјевач је дужан доставити те податке.

У Глави III Безбједносно-технички лист (чл. 15. до 20) уређују се основни критеријуми за безбједносно-технички лист, те када се овај лист доставља и коме.

Према члану 15. снабдјевач хемикалије обавезан је да достави примаоцу хемикалије безбједносно-технички лист (енгл. Safety data sheet), (у даљем тексту: БТЛ) израђен у складу са овим законом и прописима донесеним на основу њега.

У ставу 2. прописано је који су то случајеви, који су усклађени и са прописима ЕУ. У истом члану је прописано и када је потребно обезбиједити БТЛ за смјешу.

Чланом 16. дефинише се достављање БТЛ. Достављање се врши на сљедећи начин: када је за опасне хемикалије или смјеше које се нуде или продају у општој употреби пружено довољно информација како би корисници могли предузети потребне мјере за заштиту здравља људи и заштиту животне средине, БТЛ се не мора доставити, осим ако то затражи даљи корисник или дистрибутер. БТЛ се доставља на једном од језика који је у службеној употреби у Републици Српској. Важно је истаћи да се Законом прописује да је послодавац дужан да радницима обезбиједи БТЛ за хемикалију којом рукују или којој могу бити изложени током рада, те да обезбиједи мјере које произлазе из његовог садржаја.

Чланом 17. дефинишу се измјене и допуне БТЛ и како се поступа у тим случајевима. Снабдјевач, који је у обавези да уради БТЛ, дужан је без одлагања да врши измјене и допуне садржаја БТЛ у складу са новим сазнањима о хемикалији, нарочито о сазнањима која могу утицати на мјере за управљање ризиком, односно новим информацијама о опасностима од хемикалије, као и законским одлукама у вези са ограничењем или забраном производње, стављања на тржиште или употребе хемикалије. Измијењен и допуњен БТЛ снабдјевач је дужан доставити сваком дистрибутеру или даљем кориснику у ланцу снабдијевања којем је хемикалија испоручена у претходних 12 мјесеци. Измијењен и допуњен БТЛ мора да садржи напомену „ревидиран” и датум када су извршене измјене, односно допуне. У складу са прописима ЕУ, закон треба да садржи и кратку норму о алтернативним називима супстанце.

Тако је чланом 18. прописано да се у БТЛ или приликом обиљежавања на амбалажи опасне супстанце садржане у смјешу може употријебити и алтернативни хемијски назив, ако је он одобрен од Европске агенције за хемикалије.

Закон, такође, дефинише и извјештај о безбједности хемикалије (члан 19) и процјену безбједности хемикалије (члан 20). Извјештај о безбједности хемикалије је документ о процјени безбједности хемикалије и мјерама за смањење и контролу ризика. Ради сачињавања извјештаја о безбједности хемикалије, врши се процјена безбједности

хемикалије. На основу процјене безбједности хемикалије утврђују се мјере за смањење и контролу ризика који представља супстанца. Процјена безбједности хемикалије подразумијева процјену опасности супстанце по људе и животну средину и процјену да ли супстанца испуњава критеријуме за идентификацију као ПБТ или вПвБ. У складу са утврђеним степеном опасности, приликом процјене опасности врши се и процјена изложености људи и животне средине тој супстанци и карактеризација ризика за супстанцу.

У Глави IV **Обављање дјелатности са хемикалијама (чл. 21. до 28)** уређени су производња, складиштење, малопродаја, савјетник за хемикалије, заштита на раду, евиденције о хемикалијама, упис у Регистар произвођача и увозника хемикалија. Произвођач који се бави производњом хемикалија дужан је да обезбиједи одговарајуће услове који се односе на простор, кадар и опрему за обављање производње, да би такву дјелатност обављао без штетног утицаја на здравље људи и животну средину (члан 21). Лице које рукује хемикалијом обавезно је да складишти хемикалију тако да та хемикалија не угрожава здравље људи или животну средину (члан 22). Истим чланом је дефинисано да је лице које рукује хемикалијом дужно да сакупља, складишти и безбједно одлаже остатке хемикалија и амбалажу од тих хемикалија у складу са прописима о управљању отпадом.

Чланом 23. дефинише се малопродаја, на начин да опасна хемикалија, која се ставља на тржиште као производ намијењен широкој потрошњи, може да се продаје у малопродајним објектима у којима су обезбијеђени посебни услови за промет и складиштење тих хемикалија.

Чланом 24. прописује се да производња хемикалија, те њихово складиштење у сврху производње хемикалија или продаје на велико, није дозвољено у стамбеним објектима. У истом члану утврђен је правни основ за доношење подзаконског акта којим ће се уредити питања од значаја за обављање дјелатности са хемикалијама.

Чланом 25. дефинише се обавеза да произвођач и увозник хемикалије именују лице које је задужено за правилно управљање хемикалијама (у даљем тексту: савјетник за хемикалије). Савјетник за хемикалије је лице које има завршен први циклус високог образовања са 180 ECTS бодова и додатну едукацију о хемикалијама којима управља.

Треба истаћи да искуства у земљама ЕУ указују на то да није потребно прописивати стручне називе за савјетника за хемикалије, с обзиром на то да се овим послом може бавити лице чијем су основном стручном звању блиска питања управљања хемикалијама, уз додатне едукације из ове области. Због наведеног, консултанци су предложили да лице која је савјетник за хемикалије може бити лице са високом стручном спремом, уз услов посједовања додатне едукације из области хемикалија. Заправо, додатне едукације уже упућују стручњаке за обављање свих послова на пољу управљања хемикалијама. Наведено је определијелило обрађивача Закона да прихвати такво рјешење, те остави могућност запошљавања онима који имају афинитет за рад у сектору хемикалија, под наведеним условима. Додатне едукације су доступне кроз привредне коморе, Европску агенцију за хемикалије, удружења послодаваца и слично. Савјетник за хемикалије код произвођача и увозника може бити у сталном радном односу, или повремено ангажован, у зависности од врсте и обима посла. Савјетник за хемикалије је дужан да препоруке о правилном управљању хемикалијама пружи сваком примаоцу хемикалије у ланцу снабдијевања. Министар посебним прописом уређује програм додатне едукације за савјетника за хемикалије.

О питањима заштите на раду чланом 26. дефинисано је да превентивне мјере за безбједан и здрав рад при излагању хемијским материјама, карциногенима или мутагенима, граничне вриједности изложености хемикалијама и биолошке граничне вриједности прописује министар надлежан за послове рада. С обзиром на то да за

нормирање наведених питања не постоји основ у пропису којим се уређује заштита на раду, а будући да је наведено у надлежности министра надлежног за послове рада, предложено је наведено рјешење, да би ова веома важна питања била нормирана у правном систему Републике Српске, као што је до сада био случај. Истим чланом прописано је да је послодавац дужан обезбиједити примјену прописаних превентивних мјера, те оспособити раднике за безбједан и здрав рад.

Чланом 27. уређене су евиденције о хемикалијама, као обавеза произвођача и увозника. Упис у Регистар произвођача и увозника хемикалија уређен је чланом 28. Произвођач и увозник хемикалија дужни су да Министарству пријаве обављање дјелатности производње и увоза хемикалија у сврху уписа у Регистар произвођача и увозника хемикалија (у даљем тексту: Регистар). Министарство води Регистар у електронској форми, а извод из Регистра објављује се на интернет страници Министарства. Министар посебним прописом уређује садржај пријаве, начин уписа и издавање увјерења о упису произвођача и увозника у Регистар, као и садржај Регистра.

Члан 28. треба истаћи јер се ради о новини у односу на важеће прописе из области хемикалија. Наиме, према новом Закону, произвођачи и увозници хемикалија треба да буду регистровани код надлежног суда у складу прописима о регистрацији пословних субјеката или уписани у одговарајући регистар у складу прописима о занатско-предузетничкој дјелатности. Послије тога, дужни су да пријаве Министарству своју дјелатност и упишу се у регистар из члана 28. Закона о хемикалијама.

Међутим, као што се уочава, не постоји више систем давања овлаштења тим пословним субјектима, тј. издавање одобрења за обављање наведене дјелатности од стране Министарства, а то је подразумијевало спровођење административног поступка оцјене испуњености услова простора, кадра и опреме. У новом Закону се одступило од таквог рјешења јер процес усклађивања са прописима Еуропске уније захтијева да цјелокупна одговорност за производњу и увоз/извоз хемикалија треба да стоји на пословном субјекту који се бави овим дјелатностима. У складу са прописима ЕУ, орган управе, као дио извршне власти, не може, нити смије на себе преузимати одговорности о подацима који су садржани у безбједносно-техничким листовима, или у оцјени испуњености услова који се односе на простор, кадар и опрему код субјеката који се баве хемикалијама. Систем почива управо на супротним принципима, тј. да одговара искључиво и једино субјекат који се кроз своју дјелатност бави хемикалијама.

Такође, за разлику од важећег Закона о хемикалијама, корисници хемикалија нису више у обавези да своју дјелатност пријављују Министарству, нити да се уписују у регистре које води Министарство, али су у обавези да употребу хемикалија врше у складу са овим законом, те прописима из области заштите на раду, заштите животне средине и слично. На све наведено су посебно упозорили и консултанци из ЕУ, са којима се радило кроз ТАИЕХ радионице о хемикалијама и биоцидима.

Будући да се ради о новини у Закону, планирано је ипак да министар посебним прописом уреди минималне услове који се односе на простор, кадар и опрему за обављање дјелатности са хемикалијама, али у дијелу општих стандарда и норми, те да би се олакшало спровођење инспекцијског надзора. Овај пропис мора се обавезно посматрати у контексту врсте и количине хемикалија (супстанци) које субјект производи или ставља на тржиште.

Ваља истаћи и да Европска агенција за хемикалије издаје континуирано водиче за поступање са појединим врстама хемикалија и слично, и то се мора стално имати у виду и приликом надзора, те једнако обавезује све субјекте у овој области, како привредна друштва и предузетнике, тако и инспекторе за хемикалије. Дакле, кључне регулативе ЕУ у овој области (REACH и CLP) утврђују посебне дужности и обавезе произвођача, увозника и даљих корисника супстанци појединачно, у смјешама и

производима. Ови прописи су засновани на начелу одговорности, односно да би индустрија при производњи, увозу и употреби супстанци, односно њиховом стављању на тржиште требало да поступа с одговорношћу и пажњом која је потребна да се обезбиједи да у разумно предвиђеним условима не дође до штетних ефеката на здравље људи и животну средину.

Такође, одговорност за управљање ризицима од супстанци требало би да преузму физичка и правна лица која производе, увозе, стављају на тржиште, односно користе те супстанце. Одговорност за процјену ризика и опасности супстанци требало би да се пренесу првенствено на физичка и правна лица која производе и увозе супстанце и онда када њихов опсег производње, односно увоза прелази одређени количински праг, будући да та лица иначе морају бити способна поднијети терет који је с тиме повезан.

На крају, указујемо и на то да овакав приступ у одређеној мјери, у финансијском контексту, погодује привредним субјектима и предузетницима, јер се накнада плаћа само за упис у Регистар произвођача и увозника хемикалија, те је мања у односу на накнаду која се плаћала раније, у смислу издавања одобрења за обављање дјелатности са хемикалијама од стране Министарства. Такође, избјегнуто је понављање процедура које у сличном облику спроводе други органи, као што је издавање одобрења за обављање дјелатности у складу са прописима о заштити на раду или заштити животне средине, а то је додатно растерећење за привреду, али и надлежне органе.

У **Глави V Интегрални инвентар хемикалија (чл. 29. до 33)** прописане се одредбе о Интегралном инвентару хемикалија. Наиме, Интегрални инвентар хемикалија које се налазе на тржишту Републике састоји се од Инвентара хемикалија, Инвентара биоцида и података о средствима за заштиту биља, а води га Министарство. Податке потребне за Интегрални инвентар обавезни су доставити произвођачи или увозници хемикалија на основу одредаба овог закона, а за биоциде на основу закона којим се уређују биоциди. Податке о средствима за заштиту биља доставља орган надлежан за стављање на тржиште средстава за заштиту биља на основу закона којим се уређују средства за заштиту биља. Интегрални инвентар хемикалија води се као електронска база података (члан 29).

Произвођач или увозник хемикалије која се производи или увози у Републику изнад прописане доње границе на годишњем нивоу дужан је да ту хемикалију упише у Инвентар хемикалија (члан 30). Ова граница ће бити дефинисана правилником јер је различита за различите врсте хемикалија, те је преобимно овакву категоризацију наводити у закону.

Чланом 31. прописано је како се врши упис хемикалије у Инвентар хемикалија. Произвођач или увозник хемикалије или производа дужан је да прије производње или увоза поднесе захтјев Министарству за упис хемикалије у Инвентар хемикалија. У сврху уписа у Инвентар хемикалија, у зависности од опасности коју представљају, хемикалије подлијежу пријави, регистрацији или ауторизацији. Министарство врши процјену потпуности пријаве хемикалије у року од 60 дана од дана подношења пријаве, на основу чега издаје потврду о упису у Инвентар хемикалија. Министарство врши процјену потпуности захтјева за регистрацију или ауторизацију хемикалије, те на основу евалуације достављених података, доноси рјешење о упису хемикалије у Инвентар хемикалија у року од 90 дана од дана подношења потпуног захтјева, или захтјев одбија.

Разлика између поступака пријаве, са једне, и регистрације и ауторизације, са друге стране, направљена је због степена опасности који могу представљати хемикалије које подлијежу једној од процедура уписа у Инвентар хемикалија. С обзиром на то да хемикалије које подлијежу процедури пријаве представљају нижи степен опасности, није потребно да Министарство врши евалуацију достављене документације, већ је

довољно да произвођач, односно увозник ових хемикалија одговара за усклађеност хемикалија са одредбама овог закона. С друге стране, одређени подаци о хемикалијама које подлијежу процедури регистрације или ауторизације треба да буду евалуирани да би се обезбиједио виши ниво заштите здравља и животне средине. Стављањем приоритета на хемикалије које представљају већи ризик, постиже се оптимална искориштеност расположивих капацитета Министарства у управљању ризиком од хемикалија, при чему се постиже адекватан ниво заштите здравља и животне средине. Произвођач или увозник хемикалије или производа одговоран је за тачност података достављених у поступку уписа у Инвентар хемикалија. За упис у Инвентар хемикалија произвођач и увозник плаћа накнаду.

У складу са чланом 32. увозник хемикалије у поступку уписа хемикалије у Инвентар хемикалија дужан је обезбиједити сагласност иностраног произвођача, односно снабдјевача за упис те хемикалије у Инвентар хемикалија.

Стављање на тржиште хемикалија које су уписане у Инвентар хемикалија је слободно (члан 33).

У Глави VI **Ограничења и забране хемикалија (чл. 34. до 37)** уређена су питања од значаја за ограничења и забране хемикалија, као посебно битна питања и на нивоу ЕУ.

Чланом 34. прописано је да се за хемикалије које представљају неприхватљив ризик по здравље људи и животну средину прописују ограничења и забране производње, стављања на тржиште и употребе (у даљем тексту: ограничења и забране). Ограничења и забране односе се на забрањене, односно дозвољене начине употребе хемикалије и дефинишу друге услове који се односе на производњу, стављање на тржиште и употребу супстанце, као и смјеше и производа који садрже ту супстанцу. Министар посебним прописом уређује ограничења и забране хемикалија, а то ће бити усуглашено и са прописима ЕУ.

Чланом 35. уређује се Списак посебно забрињавајућих супстанци. Наиме, ради обезбјеђења контроле ризика од посебно забрињавајућих супстанци и обезбјеђења замјене тих супстанци одговарајућим безбједнијим алтернативама, министар посебним прописом утврђује Списак посебно забрињавајућих супстанци, која се објављује у „Службеном гласнику Републике Српске”. Списак се објављује и на интернет страници Министарства.

Приликом уписа посебно забрињавајуће супстанце у Инвентар хемикалија, произвођач или увозник дужан је да обезбиједи податке о начину употребе супстанце, о могућим алтернативним супстанцама и технологијама, њиховим опасностима и ризицима по здравље људи и животну средину, те податке о техничкој и социоекономској оправданости замјене супстанце мање опасном (члан 36).

Одредбом члана 37. дефинисане су информације о безбједној употреби производа које је потребно пружити кориснику производа који садржи одређене опасне супстанце. На овај начин се обезбјеђује адекватно информисање потрошача – корисника производа, а самим тим и пружа могућност потрошачу да направи информисан избор о куповини или употреби одређеног производа, те да с њим адекватно поступа и адекватно га одлаже на крају животног циклуса.

У Глави VII **Услови за увоз и извоз хемикалија (чл. 38. и 39)** прописан је поступак претходног обавјештења, односно поступак давања сугласности на основу претходног обавјештења, у циљу унапређења сарадње и подјеле одговорности у међународној трговини опасним хемикалијама у складу са Ротердамском конвенцијом, као и сарадња са именованим тијелом БиХ за имплементацију Ротердамске конвенције. Министар посебним прописом прописује услове за увоз и извоз хемикалија.

У Глави VIII Стављање детерцента на тржиште (чл. 40. до 42) дефинише се стављање на тржиште, упис детерцента у Инвентар хемикалија, те обиљежавање детерцента и листа података о саставу детерцента. Детерцент се може ставити на тржиште ако сурфактант садржан у том детерценту испуњава критеријуме потпуне аеробне биоразградљивости и ако друге хемикалије садржане у детерценту испуњавају услове прописане овим законом. Произвођач или увозник који ставља детерцент на тржиште дужан је да изврши упис детерцента у Инвентар хемикалија у складу са овим законом. Поред обавеза које се односе на класификацију, обиљежавање и паковање у складу са овим законом, произвођач и увозник који ставља детерцент на тржиште обавезан је да тај детерцент обиљежи и у складу са посебним захтјевима о обиљежавању детерцената. Министар посебним прописом уређује услове за стављање детерцента на тржиште.

У Глави IX Интегрисано управљање хемикалијама (чл. 43. до 45) прописује се именовање Заједничког радног тијела за интегрисано управљање хемикалијама (у даљем тексту: Заједничко радно тијело) да би се осигурало адекватно управљање хемикалијама и утврдила стратегија у овој области (члан 43). Истим чланом је дефинисано да се у Заједничко радно тијело именују представници министарстава надлежних за питања здравства, пољопривреде, шумарства и водопривреде, животне средине, рада, унутрашњих послова, индустрије, енергетике и рударства, трговине, и представници Института за јавно здравство Републике Српске. Заједничко радно тијело се не именује у сврху обављања једног конкретног задатка, осим када је у питању израда Стратегије хемијске безбједности. Основна функција овог тијела је рјешавање питања која би се могла појавити спровођењем овог закона, или у случају непредвиђених ситуација или несрећа са хемикалијама, а чије рјешавање захтијева мултисекторски приступ.

Чланом 44. прописано је доношење Стратегије хемијске безбједности Републике Српске. Ова стратегија треба да створи претпоставке за адекватно управљање хемикалијама у свим фазама животног циклуса од производње до одлагања, а то доприноси одрживом развоју, при чему се остварују и принципи Стратешког приступа о међународном управљању хемикалијама. Стратегију хемијске безбједности Републике Српске обрађује Министарство у сарадњи са Заједничким радним тијелом.

Чланом 45. прописана је сарадња са лицем надлежним за контролу тровања. Министарство доставља податке из Интегралног инвентара хемикалија лицу надлежном за контролу тровања, ради спровођења превентивних мјера и мјера лијечења, нарочито у хитним случајевима. Треба нагласити да овакво лице не тренутно не постоји у Републици Српској, нити у БиХ. Ради се о обавези из прописа ЕУ, која може бити реализована кроз сарадњу са сличним установама у земљама регије. Наиме, ни неке развијене земље ЕУ немају овакве институције/установе, али се реферишу на установе које су им најближе. Иначе, оснивање овакве институције/установе у складу је са препорукама Свјетске здравствене организације, а веже се за број становника. Процјена за БиХ и земље регије (Србија, Македонија, Албанија и сл.) јесте да могу имати, сходно броју становника, један референтни центар за контролу тровања, с обзиром на улагања потребна за успостављање таквог центра. За сада, само Војно-медицинска академија у Београду има услове потребне за центар за контролу тровања.

У Глави X Посебне одредбе (чл. 46. до 49) уређена су одређена специфична питања из области хемикалија.

Чланом 46. дефинисани су подаци који морају бити доступни јавности, а у члану 47. подаци који не смију бити доступни јавности.

Посебно, у члану 48. уређени су додатни захтјеви за ограничавањем повјерљивости одређених података.

Члан 49. утврђује правни основ за доношење правилника о висини накнада које су прописане овим законом.

У Глави XI Надзор (чл. 50. до 53) утврђено је ко врши надзор над примјеном овог закона и прописа донесених на основу њега (члан 50).

Чланом 51. описана су права и дужности овлаштеног инспектора која се односе на спровођење надзора над примјеном овог закона.

Чланом 52. прописано је да су правна лица и предузетници, обавезни омогућити инспектору обављање надзора и доставити потребну документацију у сврху спровођења надзора, ставити на располагање потребну количину узорака ради утврђивања усклађености садржаја хемикалије или производа са условима прописаним овим законом и прописима донесеним на основу њега, те пружити друге потребне податке и обавјештења.

Такође, ради праћења стања и предузимања адекватних мјера из области управљања хемикалијама, здравствена инспекција је обавезна је да Министарству достави извјештаје о налазима и резултатима извршених инспекција у области хемикалија (члан 53).

У Глави XII Казнене одредбе (чл. 54. и 55) одређени су прекршаји за снабдјевача, те посебно за произвођача и увозника хемикалија, укључујући и предузетнике. Висине прописаних казни усуглашене су са Законом о прекршајима Републике Српске („Службени гласник Републике Српске”, број 63/14).

У Глави XIII Прелазне и завршне одредбе (чл. 56. до 61) уређена су одређена питања за прелазни период примјене закона, како би се обезбиједило несметано функционисање свих субјеката који се баве хемикалијама. Поступци који су у претходном периоду спроведени према важећем Закону о хемикалијама, сматрају се као испуњење обавеза и према новом Закону (нема понавањања поступака), (члан 56).

Уређено је и питање именовања Заједничког радног тијела у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона, те доношење Стратегије хемијске безбједности Републике Српске у року од годину дана од именовања Заједничког радног тијела (члан 57).

Такође, дефинисано је у којем ће року министар, односно министар надлежан за послове рада, донијети подзаконске акте чије је доношење прописано овим законом (члан 58).

Уколико нису у супротности са овим законом, прописи који су раније донесени на основу важећих закона из ове области, остају на снази до доношења прописа из члана 58. овог закона (члан 59).

Прелазни период од двије године за доношење прописаних подзаконских аката је оцијењен као оптималан јер се углавном ради о обимним правилницима којима се преузимају прилози ЕУ регулатива, и за чију израду је потребан дужи период. Међутим, с обзиром на то да се у већем дијелу ради о истим подзаконским актима који су већ на снази, и који ће бити ажурирани у складу са измјенама ЕУ прописа, неће бити сметњи у функционисању и примјени прописа у дефинисаном прелазном периоду.

Ступањем на снагу овог закона престаје да важи Закон о хемикалијама („Службени гласник Републике Српске”, број 25/09).

Чланом 61. прописано је да овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске”.

VI ПРОЦЈЕНА УТИЦАЈА ЗАКОНА, ДРУГИХ ПРОПИСА И ОПШТИХ АКТА НА УВОЂЕЊЕ НОВИХ, ИЗМЈЕНУ ИЛИ УКИДАЊЕ ПОСТОЈЕЋИХ ФОРМАЛНОСТИ КОЈЕ ОПТЕРЕЂУЈУ ПРИВРЕДНО ПОСЛОВАЊЕ

За Приједлог закона о хемикалијама спроведен је скраћени поступак процјене утицаја прописа, о чему је достављено Мишљење Министарства за економске односе и регионалну сарадњу Републике Српске број 17.04-020-2324/17 од 13. октобра 2017. године, према којем је обрађивач закона поступио у складу са методологијом прописаном Одлуком о спровођењу процеса процјене утицаја прописа у поступку израде прописа.

Приједлог закона о хемикалијама не доноси суштинске измјене у погледу обавеза за пословно окружење, неће бити потребно вршити додатна прилагођавања пословања. Како нови закон доноси одређена растерећења за правне субјекте, трошкови пословања ће бити нижи, а тиме и погодније пословање.

VII РАЗЛИКЕ ПРИЈЕДЛОГА У ОДНОСУ НА НАЦРТ ЗАКОНА

Народна скупштина Републике Српске на 21. редовној сједници, одржаној 13. септембра 2017. године, усвојила је Нацрт закона о хемикалијама.

Предлагач закона је размотрио коментаре народног посланика на чл. 24. и 25. Нацрта закона о хемикалијама и утврдио сљедеће:

Коментар на члан 24. односио се на обављање дјелатности са хемикалијама од стране корисника хемикалија, при чему је изражена потреба да правилник, чије је доношење прописано овим чланом, обухвати и услове за корисника хемикалија.

Коментар на члан 25. односио се на потребу дефинисања стручне спреме за савјетника за хемикалије, те боље дефинисање услова за врсту ангажовања савјетника за хемикалије (стални радни однос или повремено ангажовање).

Послије разматрања наведених коментара предлагач је, у складу са препорукама радне групе, усвојио сугестију да се правилником из члана 24. Закона дефинишу и услови за корисника хемикалија.

Сугестија у вези са дефинисањем стручне спреме за савјетника за хемикалије из члана 25. не може бити усвојена јер је експерт ЕУ приликом анализе важећег Закона о хемикалијама указао да није потребно ограничавати пружање услуга савјетника за хемикалије на одређене струке. Пракса у Европској унији је таква да послове на испуњавању обавеза из прописа о хемикалијама врши лице које овласти произвођач или увозник, при чему надлежни органи не треба да дефинишу детаље као што је стручна спрема за то лице. Кроз примјену закона, а узимајући у обзир потребна знања савјетника за хемикалије, наметнуће се потреба да ове услуге пружају лица чија струка је ближа обављању ове дјелатности.

Ангажовање савјетника за хемикалије, произвођач или увозник хемикалија за које Закон прописује највећи број обавеза, процјењују на основу врсте и обима свог посла, као и то која врста ангажовања савјетника за хемикалије им више одговора да би адекватно испунили све обавезе прописане законом. Усвојена је сугестија да ово питање буде додатно образложено у одговарајућем правилнику.

У складу са датим коментарима, није било потребно мијењати текст наведених чланова у Приједлогу закона у односу на Нацрт закона.

На Приједлог закона о хемикалијама затражено је мишљење надлежних институција у складу са чланом 17. Пословника о раду Владе Републике Српске, као и мишљење Привредне коморе Републике Српске због значаја овог закона на пословне

субјекте. Достављена писмена мишљења надлежних институција су позитивна, на основу којих се пропоручује упућивање Приједлога закона у даљу процедуру ради његовог доношења.

У Приједлогу закона у односу на Нацрт извршене су мање техничке корекције у сврху побољшања текста Закона.

Узимајући у обзир став радне групе, закључке одржаних стручних расправа, коментаре народног посланика, достављена мишљења надлежних институција, обрађивач Закона утврдио је предложени текст Приједлога закона, који је постављен и на интернет страници Министарства.

VIII ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА И ЕКОНОМСКА ОПРАВДАНOST ДОНОШЕЊА ЗАКОНА

За спровођење овог закона нису потребна додатна средства из буџета Републике Српске.

Доношењем овог закона обезбјеђује се прилив новчаних средстава у буџет Републике Српске путем прописаних накнада које плаћају правна лица и предузетници који се баве производњом и стављањем на тржиште хемикалија. Такође, закон прописује и новчане казне за кршење одредаба овог закона које су приход буџета Републике Српске.

Министар ће уз сагласност Владе правилником прописати висину накнада које се односе на хемикалије.